

Zabraniti kruzere bez pogona za obradu otpada

Političari bi trebali proučiti zašto je najveća koncentracija plastičnog otpada na Jadranu na mjestima daleko od svih putova. Donose ih, naravno, struje, ali tko baca toliko velike količine u more? Kruzери sigurno tomu pridonose

IGOR ČATIĆ

Objavljeno: 08. 9. 2011. u 9:18 **Zadnja izmjena:** 08. 9. 2011. u 9:18

Jesu li plastične, preciznije polietilenske vrećice s ručkama najvažniji hrvatski problem? I hoće li njihova zabrana pridonijeti povećanju bruto domaćeg proizvoda? Hoće li zato Hrvatska biti ekološkija zemlja? Ili bi se možda političari trebali posvetiti zakonskoj obvezi otvaranja šumskih putova i potrebnih prosjeka? I zakonski riješiti pitanje ekološke štete koju nanose sve brojniji kruzери bez vlastite uporabe otpada (*Vjesnik*, 6. listopada 2008.).

Prema mišljenju zagrebačkih gradskih odbora, dviju političkih stranaka, zabrana plastičnih vrećica najvažnije je političko predizborno pitanje. Kakvi bakračī, poput unaprijeđene proizvodnje podobne za izvoz ili bilo kakva druga aktivnost koja vodi smanjenju hrvatske zaduženosti od kojih 47,5 milijardi eura. Obećajmo hrvatskim biračima da ćemo zabraniti stvaranje, recimo, 2000 tona bezopasnog otpada. Vrijednog za cijelu Hrvatsku oko 13 milijuna kuna. Što je sada povod za neumornu priču u svim medijima o plastičnim vrećicama?

Dvije koalicijske stranke, jedna u postojećoj (HSS) i jedna koja se nada biti u vladajućoj koaliciji (HNS), dobro su proučile što je svojedobno *Vjesnik* prenio, a napisao G. Monbiot u poznatom engleskom listu *Guardian* (8. travnja 2009.). »Manipuliranje plastičnim vrećicama jednostavno je za vlade, trgovce i kupce. Ako naplaćuju vrećice, trgovci će dopunski zaraditi, a kupci će se osjećati kako su ekološki osviješteni i pridonose očuvanju našeg planeta. Vrijeme je za promjenu u promišljanju: plastične vrećice, srećom, nisu pokora planeta, njihovo je najveće zlo što odvlače našu pozornost od hitnijih stvari.«

Priču je započeo čelnik Gradskog odbora HSS-a D. Vuletić još u siječnju ove godine. Poslije *Okruglog stola*, kad mu je dokazano da se radi o tisuću ili dvije tona bezopasnog otpada koji onečišćuje, ali ne zagađuje okoliš, ta je stranka, ili barem njena gradska organizacija, zašutjela. Barem prema praćenju odgovarajućih biltena koje prate medijsku objavu (tiskovine, televizija).

I sada *copy-paste*, GO HNS-a 12. kolovoza žurno saziva konferenciju za medije. Da im poznati političar J. Radoš objavi važnu novost. »Kako bi javnost senzibilizirali na upotrebu ekološki prihvatljivijih rješenja, ali i poduzeli konkretne korake za smanjenje

upotrebe plastičnih vrećica u Zagrebu. Zato će GO HNS-a mjerodavnim institucijama uputiti otvoreno pismo u kojem se traži odluka o povlačenju jednokratnih plastičnih vrećica iz upotrebe sa svih gradskih tržnica (gdje su trgovački lanci) te postavljanje posuda za odlaganje i reciklažu vrećica. Osim otvorenoga pisma koji smo prezentirali javnosti, građanima i mjerodavnima, mi ćemo to predložiti i u službenoj formi preko našega kluba zastupnika i zastupnika u Skupštini Grada i uputiti Gradskoj upravi službeni prijedlog s ove dvije točke, za početak. Prva točka, dakle, da se povuku plastične vrećice s gradskih tržnica i drugo, da se postave posebne posude za njihovo sakupljanje u gradu.«

Pa zar GO HNS-a nema vlastitih ideja, nego nesuvislo kopira HSS. No njegovi sugovornici na konferenciji za medije zaista su se *proslavili* svojim mislima. Gospođa Nevenka Blažević, predsjednica Pododbora za zaštitu okoliša u Skupštini Grada Zagreba, izjavljuje: »Grad Zagreb približno na godinu potroši 58,5 milijuna plastičnih vrećica.« Točno, podatak je preuzet iz tekstova kad je GO HSS-a vodio svoju akciju. »Vrećice trgovci na malo plate 13 milijuna kuna.« To znači da jedna vrećica stoji 0,22 kune. Podaci s kojima raspolažem, a možete ih provjeriti na svakoj gradskoj tržnici, pokazuju da se radi o nekoliko puta nižoj cijeni od one koju navodno plaćaju trgovci. Radi se u pravilu o vrećicama vrijednosti od četiri do pet lipa. Dakle, trošak za sve vrećice u Hrvatskoj (prosječno po 60 vrećica za 4,3 milijuna stanovnika) može biti oko 13 milijuna kuna. I, dodaje predsjednica, »odbačene plastične vrećice uzrokuju začepljenje u kanalizaciji, koje slete na usjeve, usporavaju njihov rast jer se omotaju oko biljke (o. p., bilo bi zanimljivo vidjeti takvo omotavanje u praksi), na poljima zaustavljaju prolaz kisika kroz zemlju, uzrokuju neplodnost tla, znamo da životinje ugibaju ako progutaju plastičnu vrećicu, njihov sastav zagađuje tlo.« Ima li dokaza da je negdje došlo do začepjenja kanalizacije? Od istog materijala od kojeg se rade te vrećice, prema mišljenju gospođe predsjednice, *najveće pokore 21. stoljeća*, rade se crni pokrovi za kvalitetan uzgoj npr. jagoda. Posebnu pozornost privlači visokostručni iskaz da vrećice zbog sastava materijala zagađuju tlo. Gdje su joj dokazi za to? Jedno je onečišćavati, što je rezultat neodgovornog ponašanja pojedinaca, od zagađivanja. Predsjednica tako važnog pododbora, kao što je ovaj za ekologiju, trebala bi znati razliku između riječi »onečistiti« i »zagaditi«. Zbog tog bi iskaza proizvođači polietilena i polietilenskih vrećica trebali zahtijevati barem političku odgovornost gospođe predsjednice.

Treba ipak pomoći političarima, ne samo iz HNS-a i HSS-a. Jer ima stručnih osoba *takvog znanja* i u drugim strankama. Preporučujem im da pročitaju u najnovijem broju časopisa *Podmornica* zašto trebamo platnene (o. a. od kakva materijala?), papirnate i plastične vrećice.

Za one koji žele znati nešto više o tom problemu, postoji posebna stranica časopisa Polimeri otvorena ove godine, kad su haesesovci pokrenuli zabranu plastičnih vrećica (<http://www.fsb.unizg.hr/polimeri/index.php?str.9>).

Ako političari trebaju svježije ideje o zaštiti okoliša, posebno neki, evo konkretnog prijedloga. Neka najprije javnosti odgovore na pitanje koliko je materijalne i ekološke

štete nanio požar na Braču i što je bio glavni razlog. Odgovor na pitanje o glavnom razlogu znam, nepostojanje šumskih putova i prosjeka. Ne bi li se jedan političar i predsjednik uprave trebao najprije usredotočiti da zakonski riješi otvaranje šumskih putova i prosjeka, a ne da se bavi stvarno sporednim problemom poput neopasnog otpada i posla koji vrijedi u Hrvatskoj kojih 13 ili koji milijun više kuna. I zaduženi političari trebali bi proučiti kako to da je najveća koncentracija plastičnog otpada na Jadranu na mjestima daleko od svih putova. Donose ih, naravno, struje, ali tko baca toliko velike količine u more. Kruzeri sigurno tomu pridonose. Kad bih obnašao neku visoku dužnost, odmah bih zabranio ulazak kruzera bez pogona za obradu otpada prije ispuštanja u more (*Vjesnik*, 6. listopada 2008.). Poruka pučanstvu je jasna: trebamo na vlasti političare i stranke koje će se baviti ozbiljnim problemima, a ne s kojom tisućom tona bezopasnog otpada i predlagati dokazano ekološki lošija rješenja.